

NN

Västra Mälardalens Kommunalförbund
731 85 Köping

Tillsyn enligt lagen om (1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag

Slutsatser

Boverket kritiserar Västra Mälardalens Kommunalförbund (fortsättningsvis Kommunalförbundet) för att det i sitt avslagsbeslut den 26 april 2016 prövade den åtgärd som NN för sin sons räkning ursprungligen hade sökt bostadsanpassningsbidrag för, trots att NN hade ändrat sig före beslut och uttryckt att hon önskade söka bidrag för en alternativ lösning. Förbundets förfarande att pröva en åtgärd som sökanden har frångått har fördröjt handläggningstiden i onödan.

Redogörelse för ärendet

Anmälan

NN har gjort en anmälan till Boverket om hur Köpings kommun har handlagt hennes sons ärende om bostadsanpassningsbidrag.

Boverket noterar inledningsvis att Köpings kommun tillsammans med ytterligare några kommuner är medlem i Västra Mälardalens Kommunalförbund som bland annat svarar för handläggning och beslut i ärenden om bostadsanpassningsbidrag i medlemskommunerna. Boverkets prövning avser därför Västra Mälardalens Kommunalförbunds (fortsättningsvis Kommunalförbundet) handläggning.

NN anser bland annat att handläggningstiden har varit för lång, att hon inte har fått se någon dokumentation i ärendet, att avslagsbeslutet är dåligt motiverat, att kommunikeringen har varit dålig och att kommunen inte har varit speciellt tillmötesgående. När avslagsbeslutet väl kom så grundade sig detta på att den sökta åtgärden var en friggebod, men den åtgärden var inte aktuell längre.

Kommunalförbundet

Kommunalförbundet har på Boverkets begäran yttrat sig över anmälan och skickat in kopior av alla handlingar i ärendet. Kommunalförbundet har uppgett bland annat följande.

När det gäller handläggningstiden finns det flera anledningar till att ärendet har tagit lång tid. Bland annat kommunikationen med fastighetsägaren liksom tiden för att söka en alternativ lösning i stället för den sökta lösningen som fastighetsägaren inte accepterade.

När det gäller anmälares uppfattning att avslaget är grundat på faktafel så är det olyckligt att målsättningen med ansökan ändrades från ansökningstillfället fram till överklagan av beslut. Detta har ställt till problem vid överprövning. Genom kommunikation med förvaltningsrätten har man dock hittat en lösning så sökanden kan få sin sak prövad.

Den dokumentation som finns i ärendet är handlingar inkomna från sökanden, kommunikation via e-post mellan sökanden och handläggaren samt tjänsteanteckningar och beslut. Sökanden har del av allt detta förutom tjänsteanteckningar. Kommunalförbundet har ingen kännedom om att tjänsteanteckningar har blivit efterfrågade.

Avslaget är grundat på den befintliga bosituationen och lagen om bostadsanpassningsbidrag.

Kommunicering har skett löpande via e-post, telefonsamtal och hembesök i den omfattning som ärendet har krävt.

Kommunalförbundet har inga kommentarer till att bemötandet inte varit speciellt tillmötesgående. Handläggaren gick i pension i april 2016.

Vad Boverket finner utrett

Av utredningen i ärendet framgår bland annat att ansökan om bostadsanpassningsbidrag inkom till Kommunalförbundet den 31 augusti 2015. Ansökan avsåg en vinterbonad friggebod på tomten där sonen skulle ha ett eget rum. Enligt en anteckning i diariebladet skrev Kommunalförbundet den 1 september 2015 till NN och efterfrågade ett intyg av arbetsterapeut eller någon annan sakkunnig. Ett läkarintyg inkom till Kommunalförbundet den 8 september 2015.

Enligt en anteckning i ärendebladet gjorde handläggaren ett hembesök den 22 september 2015. Det har antecknats i ärendebladet att NN skulle kontakta bostadsbolaget.

Den 29 november 2015 mejlade NN till Kommunalförbundet och berättade att bostadsbolaget sagt nej till ”förråd”. NN frågade varför det talades om förråd då ansökan gällde en friggebod med sovloft. Hon ställde vidare frågan om handläggaren kunde påverka bolaget till att ge sitt samtycke till den sökta åtgärden. Handläggaren svarade i ett mejl den 3 december 2015 att han inte kunde påverka dem. Dessutom förklarade handläggaren att enligt lagen skulle man tillskapa sökt åtgärd inom befintlig byggnad om det fanns utrymme vilket handläggaren förklarade att han ansåg att det fanns.

NN skrev ett nytt mejl till Kommunalförbundet den 11 december 2015, där hon bland annat frågade vad handläggaren menat i sitt tidigare mejl när han skrivit att det fanns utrymme för en bostadsanpassning inom den befintliga byggnaden. Handläggaren svarade i ett mejl den 15 december 2015 att om det inte fanns något annat alternativ så kunde de titta på det.

Bland de handlingar som Kommunalförbundet har skickat till Boverket finns det också två tjänsteanteckningar upprättade vid besök den 10 februari 2016 och vid möte den 17 februari 2016. Vid båda tillfällena diskuterades olika lösningar och enligt tjänsteanteckningen från den 17 februari 2016 enades ”man” om att skapa rummet i det befintliga förrådet.

Kommunalförbundet fattade ett skriftligt avslagsbeslut den 26 april 2016. Enligt vad som framgår av beslutet är det den ursprungliga ansökan, det vill säga att uppföra en friggebod på tomten, som har prövats och avslagits och alltså inte den lösning som handläggaren och NN enades om under hembesöket den 17 februari 2016. Beslutet överklagades till Förvaltningsrätten i Uppsala som avvisade överklagandet då detta innehöll yrkande om en annan åtgärd än den kommunen hade prövat.

Vid telefonsamtal med Boverket den 7 december 2016 uppgav en ny handläggare av bostadsanpassningsbidrag att Kommunalförbundet, efter domen från förvaltningsrätten, uppmanade NN att ansöka på nytt och då om den alternativa lösning som hade diskuterats. Kommunalförbundet har avslagit även den nya ansökan och detta beslut har överklagats till förvaltningsrätten.

Boverkets bedömning

Det framgår av handlingarna i ärendet att NN ändrade sig i fråga om vilken åtgärd hon önskade söka bidrag för. Detta måste ha stått klart för Kommunalförbundet i vart fall den 17 februari 2016 enligt vad som framgår av en tjänsteanteckning från ett möte det datumet. Kommunalförbundet borde därför ha prövat NN:s nya önskemål om åtgärd i stället för att fatta ett avslagsbeslut ifråga om den ursprungligen gjorda ansökan. Om Kommunalförbundet bedömde att den gjorda justeringen inte var tillräckligt dokumenterad genom nämnda tjänsteanteckning från hembesöket borde den ha berett sökanden tillfälle att justera ansökan skriftligt, till exempel genom att sökanden skickade in en ny ansökningsblankett och på denna antecknade att den skulle ersätta den tidigare insända. Kommunalförbundets förfarande att pröva en åtgärd som sökanden har frångått har fördröjt handläggningstiden i onödan på ett sätt som Boverket finner skäl att kritisera.

Boverket noterar vidare att de tjänsteanteckningar som gjordes den 10 respektive den 17 februari 2016 inte är undertecknade av handläggaren. En tjänsteanteckning måste dock alltid signeras, se bland andra Justitieombudsmannen, JO, 2004-06-14, diarienummer 1739-2004 och diarienummer 1740-2004.

När det gäller NN:s uppgifter att hon inte har fått se någon dokumentation i ärendet, att kommunikeringen har varit dålig och att Kommunalförbundet inte

har varit speciellt tillmötesgående så är detta något som Boverket inte har kunnat fastställa utifrån den utredning som finns i tillsynsärendet. Boverket gör därför endast några allmänna uttalanden rent upplysningsvis i dessa delar.

Partsinsyn

När det gäller rätten för en sökande eller hans eller hennes ställföreträdare att ta del av sådant som har tillförts ett ärende om bostadsanpassningsbidrag så följer en sådan rätt av 16 § förvaltningslagen (1986:223). Till exempel kan en sökande bege sig till kommunens lokaler och begära att få tillgång till materialet i original. Om sökanden bor på annan ort ligger det ofta i kommunens serviceskyldighet enligt 4 § förvaltningslagen att hjälpa till, till exempel genom att erbjuda sig att skicka kopior av handlingarna. Begäran ska behandlas skyndsamt, vilket följer av de allmänna reglerna om myndigheternas serviceskyldighet och ärendehandläggning i 4 och 7 §§ förvaltningslagen. (Trygve Hellners och Bo Malmqvist, Förvaltningslagen med kommentarer, 3:e upplagan, sidan 187-188.)

Kommunicering

I ärenden som avser myndighetsutövning, vilket ärenden om bostadsanpassningsbidrag gör, gäller en kommunikationsplikt enligt 17 § förvaltningslagen. Den består av två delar. Den första delen är att ett ärende om bostadsanpassningsbidrag enligt huvudregeln inte får avgöras utan att kommunen har underrettat sökanden om uppgifter som någon annan än sökanden har tillfört ärendet. Den andra delen är att sökanden dessutom måste få tillfälle att yttra sig över uppgifterna.

Bemötandet

När det gäller bemötandet är det förstås viktigt att myndigheter som ska stå till tjänst med upplysningar, vägledning, råd och hjälp gör det på ett tillmötesgående sätt. (Se till exempel Bertil Wennergren, Offentlig förvaltning i arbete, 3:e upplagan, sidan 60.) Vad gäller ärenden om bostadsanpassningsbidrag kan detta inte nog understrykas, bland annat eftersom sökanden och övriga familjemedlemmar kan befinna sig i en pressad situation.

I detta ärende har enhetschef Per Lindkvist beslutat. Jurist Ylva Storm har varit föredragande.

Per Lindkvist
enhetschef

Ylva Storm
jurist